7e JAARGe. № 101.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.
Voor Soerabaya ꝑ jaar ƒ 24.– ꝑ halfjr. ƒ 12.– ꝑ maand ƒ 2.–
„ Java. „ do. „ 30.– „ do. „ 15.–
„ Buitenbez. „ do. „ 36.– „ do. „ 18.–
„ Europa „ do. „ 50.–
De *OOSTPOST* verschijnt dagelijks met uitzondering van den Zondag.

WOENSDAG 7 DECEMBER 1859.

Prijs der Advertentiën.
De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.
Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

ADVERTENTIEN.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.
VAN SOERABAYA.
Gedurende het jaar 1859.
In de maand December op den 19den.
des namiddags te vier ure.

(*Voor de Policie.*) De reparatie in de *Kerkstraat* afgeloopen zijnde, wordt de passage wederom opengesteld.
De Assistent Resident voor de policie,
(1579) **E. DIBBETS.**

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Donderdag den 8sten December 1859.
Bij den heer *D. D. van Boeckholtz*, in de Chin. kamp. van marmeren beelden enz. voor rekening van *G. Colombo.*

Op Vrijdag den 9den December 1859.
Bij den heer *Leeleman*, in de stad van diverse kommissie goederen en 's avonds in het lokaal van den Schouwburg van boekwerken van den heer *J. S. van Coevorden.* (1550)

Op Maandag den 12den December 1859.
Bij den pachter der pandjeshuizen *The Tian Sioe* te Pasarbesaar van onuitgeloste pandgoederen.

Op Dingsdag den 13den December 1859.
Bij den heer *D. D. van Boeckholtz* in de Chin. kamp van diverse kommissie goederen.

Op Woensdag den 14den December 1859.
Bij de heeren *Curtis en Dormaer* aan de Kalimaas van houtwerken en diverse goederen.

Op Donderdag den 15den December 1859.
Bij den heer *J. F. Neijman* op het Rustenburgerpad van meubelaire goederen enz.

Op Vrijdag den 16den December 1859.
Bij de heeren *B. J. van Eck en Co.* in de kampoong Bandaran aan de Kalimaas van cc. 1500 stuks balken. (1590)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER* G. Tinneveld, echtgenoote van
Soerabaya, **J. S. HENGST.**
den 5 *December* 1859. (1589)

STERFGEVALLEN.

Op den 19den November jl. overleed alhier, in den ouderdom van 54 jaren, Anna Margaretha de Blij, wed. Ph. Mekern.
Soerabaya, 6 *December* 1859. (1583)

VENDUTIE.

Op Donderdag den 8sten December a. s.
In het vendu locaal van
D. D. VAN BOECKHOLTZ,
van de resterende MARMEREN en ALBASTEN VAZEN, BEELDEN, enz. toebehoorende aan Gabriello del Colombo. (1560)

Op de VENDUTIE

van den 8sten December a. s.
Zullen nog worden verkocht 300 BALEN BESCHADIGDE KOFFIJ.
(1578) **D. D. VAN BOECKHOLTZ.**

Op de VENDUTIE

van den 8sten December a. s.
Zal nog worden verkocht: Een gemakkelijke REIS-COUPÉ, met veel ruimte voor berging van bagagie, en voorzien van eene *vache.* (1576)

AMSTERDAMSCHE STOOM-SUIKER RAFFINADERIJ.

Op de VENDUTIE van Vrijdag 9 December,
van den ondergeteekenden zullen bij kleine kavelingen verkocht worden BROOD-SUIKER van 6 en van 10 ℔ afkomstig van genoemde Raffinaderij.
Inmiddels uit de hand te koop bij
(1561) **A. H. DEELEMAN.**

Op de VENDUTIE

van Vrijdag 9 December.
bij
A. H. DEELEMAN.
Zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:
$34^{1}/_{100}$ pic. Afgesloopt **BLADKOPER.**
$^{81}/_{100}$ „ Koperen **SPIJKERS.**
Afkomstig van het Nederl. schip *Nederland en Oranje*, Kapitein Roeink. (1571)

Op de VENDUTIE.

Van Vrijdag 9 December
BIJ
A. H. DEELEMAN
Zal nog worden verkocht.
272 balen **KOFFIJ.** (1586)

Op de VENDUTIE.

Van Vrijdag 9 December.
BIJ
A. H. DEELEMAN.
Zal nog worden verkocht.
75 stuks **VERSCHE PUIKE HAMMEN.** (1585)

BOEKEN VENDUTIE

Op Vrijdag den 9den December 1859.
In het Comediegebouw alhier, des avonds ten ½ 8 ure. (1531)

VENDUTIE

Op Woensdag 14 *dezer.*
Van BALKJES en KROMHOUTEN bij kleine partijen afbraak, gedeeltelijk BRUIKBAAR gedeeltelijk voor BRANDHOUT; SPIJKERS in soorten bij kleine hoeveelheden en wat er verder zal worden voorgebragt.
Soerabaya, bij **CURTIS & DORMAER.**
7 *December* 1859. (1592)

DE HOUT-VENDUTIE

die geännonceerd was tegen *den 30sten November* is uitgesteld en zal alsnu plaats hebben.
OP VRIJDAG DEN 16DEN DECEMBER A. S.
op de stapelplaats achter de Kampong Bandaran.
(1524) **B. J. VAN ECK & CO.**

VENDUTIE WEGENS VERTREK

bij den Heer
J. S. VAN COEVORDEN,
TE GENTENG.
Op Dingsdag en Woensdag den 20 *en* 21*sten December* 1859.
Van eenen netten en wel geconserveerden inboedel, bestaande in: **Ledikanten, Banken, Stoelen, Tafels, Kasten, Mahoniehouten buffet met marmer blad,**

EDEL EN ADEL,

(*Vervolg.*)

— Laat ons zien, mijne goede meesters! hernam de brave man met meer ernst, zoo mijnheer bepaald van plan is om een muur te bouwen, ten einde den duin te bedwingen, zou er dan onder zijne vrienden niemand te vinden zijn, welke genegen is om de benoodigde som te leenen?—

— Gij weet wel van neen, antwoordde Hector met ongeduld; mijne waardigheid verbiedt mij bovendien om het te vragen.

— Ziedaar juist de moeijelijkheid, mijnheer! want ik ken iemand van uwe familie die, daar ben ik verzekerd van, u gaarne eene som van honderd, ja twee honderd duizend livres zou willen leenen.

— Van mijne familie, Marc! en wie is dat? — vroeg Hector. Valérie scheen op gloeijende kolen te zitten; de oude herder vervolgde koelbloedig:—

— Ik wilde van mijnheer Robin spreken, die rijke reeder van Bordeaux, welke in der tijd eene zuster van wijlen uwen vader huwde. Alhoewel gij altijd geweigerd hebt om hem te zien, is hij echter eenige maanden geleden, gedurende uwe afwezigheid, hier geweest; hij had zijn zoon, een jong mensch van een gunstig voorkomen, beschaafd en zoo edelmoedig als een vorst, bij zich. Vader en zoon schenen met verdriet den vervallen staat van het kasteel en der landen van Castillac, aantezien, en daar zij millionairs zijn, ben ik zeker dat zij niet zouden aarzelen, om aan uw verzoek te voldoen.

Jan de Castillac balde van woede zijne vuisten; hij durfde echter zijn gevoel geen lucht geven, voor en aleer zijn broeder zijne meening had geopenbaard. Hector zelf was niet minder vergramd, doch hij kon zich beter inhouden.

— Is dit waar, mejufvrouw de Castillac? — vroeg hij; hebt gij werkelijk deze lieden in ons huis ontvangen?

— Het is zoo, mijnheer! antwoordde Valérie, die een weinig moed kreeg; uwe vooroordeelen en die van mijn broeder Jan tegen de personen waarvan hier sprake is, kennende, heb ik u dit bezoek niet durven mededeelen. Het is, voor het overige, niet lang geweest; in de vrees van eene noodlottige twist te zien uitbreken, wanneer een van u plotseling mogt binnenkomen, heb ik de heeren Robin verzocht om zich hier niet op te houden:

— Gij hadt hen niet moeten ontvangen, zeide Hector.

— Als ik te huis geweest was, riep Jan, dan had ik die schoeljes de ooren afgesneden!

— Mijne broeders, hernam het jonge meisje op verwijtenden toon, kunt gij aldus spreken over lieden, die u door de banden des bloeds verbonden zijn? Vergeet gij dat de een den echtgenoot, de ander den zoon is van wijlen Josephine de Castillac, onze tante?—

— Indien een ander dan mijne zuster in mijne tegenwoordigheid durfde zeggen dat eene Castillac een koopman, Robin genaamd, heeft kunnen huwen, riep Jan stampvoetende uit, hij zou kennis met mijn degen maken.

— Noch mijn vader, noch ik hebben dit huwelijk voor wettig erkend, hernam Hector met trotschheid.

— Maar God heeft het erkend, mijnheer! — en noch Hem, noch de wereld kunt gij verhinderen, dat een van deze menschen als onzen oom, de ander als onzen neef wordt beschouwd.

Hector en Jan maakten een teeken van tegenwerping, maar tegen eene zoo onomstootelijke waarheid konden zij niets inbrengen, Valérie hernam met zachtheid:—

— Mijne broeders! diegenen welke gij zoo haat zijn u onbekend. Gij beschouwt hen altijd met een vooringenomen oog; ik echter ken hen, en ik weet dat uwe vooroordeelen onregtvaardig zijn. Onze zoo goede en aangebeden moeder (hier wischte het jonge meisje een traan weg), deelde het gevoel van verworpenheid niet, waarmede onze familie hare schoonzuster behandelde; altijd onderhield zij met haar geheime betrekkingen. Op de dringende aanzoeken van Josephine de Castillac stond zij mij toe, om drie jaar bij de Visitandines van Bordeaux te verblijven. Daar zag ik elke week, niet enkel mijne tante, maar ook mijn.... den heer Robin en zijn zoon, een jong mensch zoo wat van mijn leeftijd. Bij hen vond ik het

eene bijzonder doelmatig ingerigte **Koopmans schrijftafel, Lampen** in soorten, **Spiegels, Schilderijen, Étagères** met voorwerpen, **Pendules, Thee- en Eetservieʒen,** waaronder een van zeer fraai wit porcelein met gouden randen, compleet voor 36 personen, met waarlooze stukken; **Tafel-zilver** en een in Europa vervaardigd **Zilver theeservies** met **Kristallen bijbehooren,** eene **Prachtsabel** Turksch model, **Kristal, Glas- en Aardewerk,** koperen en ijzeren **Keukengereedschappen** en **Gebakvormen.**

Voorts een **Vis-à-Vis,** eene zeer ruime **Palanquin, Javaansche** en **Makassaarsche Wagenpaarden, Tuigen,** diverse **Toestellen, gereedschappen** en **preparaten** voor **Galvanoplastiek, Vergulden** en **Verzilveren;** eene uitmuntende **Stereoscoop** met 50 glazen en platen, eene fraaije collectie **Bloemen in potten** enz, (1573)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

STOOMGELEGENHEID.

Naar Batavia via Samarang. Gedurende de maand *December,* zal elke Zondag zijnde den 4den 11den 18den en 25sten een der stoomschepen van den ondergeteekende naar bovengenoemde plaatsen vertrekken.

(1546) **W. CORES DE VRIES.**

HET STOOMSCHIP PALEMBANG.

Kapitein W. Kuller.

Vertrekt naar Batavia via Samarang, op *Zondag den* 11*den December.* Adres bij

(1577) **W. CORES DE VRIES.**

HET STOOMSCHIP AMBON,

Kapt. Vogel,

vertrekt via Macassar, Timor Koepang, Delhi naar de Molukkos *op den* 15*den a. s.*

(1593) **W. CORES DE VRIES.**

HET VERTREK

DER STOOMBOOT OENARANG,

Kapitein S. van Hulstijn,

gedurende deze maand is bepaald als volgt:

Van Batavia naar Samarang en Soerabaya	4 en	18.
„ Samarang „ Soerabaya	7 „	21.
„ Soerabaya „ Samarang en Batavia	11 „	25.
„ Samarang „ Batavia	13 „	27.

Informatien te bekomen bij

De Agenten,

(1547) **ADAM & CO.**

Bij ondergeteekenden bestaat gelegenheid tot bijlading in prauwen naar

NGAWIE en MADIOEN.

Nadere informatien te bekomen ten hunnen kantore in de Chineesche kamp.

(1588) SCHIMMELPENNINCK & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN

Eene groote partij St. ESTÊPHE WIJN *d'Eyquem.* bij

(1570) **DE STURLER & FAGNOTTI.**

EENE HOLLANDSCHE DAME wenscht in December of Januarij gelegenheid te vinden, om ter adsistentie eener familie mede naar Holland te gaan, of belast te worden, met het geleiden van een paar kinderen derwaarts.

Personen hierop reflecteerende gelieve zich tot nadere informatien te adresseren bij de uitgevers van dit blad, onder Lit. X. (1563)

STEMPELPERS

VAN

LE ROY & CO.

De ondergeteekenden leveren hun postpapier met naam of initialen gestempeld, tegen denzelfden prijs als het ongestempelde.

Voor de zoo algemeen gewilde *hoogdruk*-visitekaartjes rekenen zij niet meer als voor gewone druk. (1591)

TE HUUR.

Het locaal naast de pakhuizen van de Heeren **Gebr. Kocken,** laatst geoccupeerd door den Heer **Gabriello del Colombo.**

Te bevragen bij de uitgevers dezer *Courant.* (1584)

WORDT GEVRAAGD.

EENE GOEDE PIANINO.

Adres Bureau *Oostpost.* (1587)

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN en LEESBIBLIOTHEKEN.

Hollandsche en Fransche Romanlectuur.

De voornaamste nieuwe romanlectuur wordt ons door onze correspondenten steeds onmiddelijk toegezonden, en bieden wij, om den leeslust te bevorderen, die met geringe verhooging boven Europeschen prijs aan, behalve dat wij bij eene bestelling van eenig aanbelang voor contante betaling daarop nog een rabat toestaan.

(1565) **LE ROY & CO.**

VERSCH BANKET.

„ **St. NICOLAAS KOEK.**

„ **DEVENTER** do.

„ **SECRETARIS** do.

„ **SNIPPER** do.

„ **SUIKER- en CHOCOLADE-WERK.**

(1580) bij **DE STURLER & FAGNOTTI.**

KANTOORBOEKEN.

De ondergeteekenden ontvingen kortelings regstreeks van Parijs eene ruime sortering

KANTOORBOEKEN

met koper beslag uit eene der best bekende Fransche fabrieken.

Alle verlangde **BIJ-BOEKEN** van Hollandsch fabriekaat, sterk en netjes in chagrijn-leder gebonden, zijn mede bij hen te bekomen.

(1566) **LE ROY & CO.**

ELIXER

VAN

VAN DE VELDE.

Bij

(1569) **DE STURLER & FAGNOTTI.**

WAGENVERHUURDERIJ.

Aan de brug van *Pedjagallan,* nabij de Passarbesar. (1594)

HOLLOWAY'S PILLEN.

Dit wonderbaar geneesmiddel zoo algemeen bekend in Holland wordt thans met het beste en gelukkigste gevolg in Java gebruikt. Gelukkiglyk zyn deze Pillen in de hospitalen ingevoerd geworden en hebben dezelve wonderbare genezingen bewerkstelligd in gevallen die men als hopeloos beschouwd. Voor Lever en Maag ongesteldheden zyn ze een zeker geneesmiddel, en de ontstekende galachtige krankheden, zoo gemeen in heete luchtstreken, de ongeregeldheden van het ligchaamsgestel voortvloeyende uit gebrek aan veerkracht, ten gevolge der kwyning welke altyd meer of min uit eene langdurige hitte ontstaat, kunnen nimmer zoo volkomen genezen worden als door Holloway's Pillen. Dezelve hergeven aan maag, lever en nieren, wanneer de een of ander dezer organen ongesteld is, eene gezonde actie. (1530)

De ondergeteekenden hebben regtstreeks van Professor Hollowaij ontvangen een nieuw factuur zijner medicijnen, die doorloopend ten hunnent verkrijgbaar zijn in doozen en in potten van *ƒ* 1.—, van *ƒ* 3.—, en van *ƒ* 5.— elk, naar gelang van derzelver grootte.

LE ROY & CO.

NEDERLANDSCH INDIE.

Soerabaya, den 7den December 1859.

NADER TELEGRAFISCH BERIGT.

In den nacht tusschen 5 en 6 December zijn de mailpakketten te Batavia aangekomen.

Uit Nederland meldt men dat drie belangrijke koninklijke besluiten zijn uitgevaardigd, als;

1°. de verhooging der tractementen van kapiteins en hoogere rangen, zullende voortaan de kapiteins genieten *ƒ* 4200.— en de majoors *ƒ* 5880.—

2°. dat het verhoogd Militair pensioenfonds is ingetrokken, komende de uitkeeringen daarvan ten laste der Koloniale geldmiddelen en zijnde het Majoors pensioen bepaald op *ƒ* 2600.— terwijl bij datzelfde besluit is bepaald dat zij, die vroeger minder betaald kregen, bijpassing van het verschil zullen erlangen.

3°. zijn de verlofstractementen tot herstel van gezondheid belangrijk verhoogd zoodat nu aan een kapitein *ƒ* 2300 en een Majoor *ƒ* 3000.— verlofstractement zal worden verleend. Ook voor het weduwenfonds zijn gunstiger bepalingen gemaakt.

Spanje en Marocco zijn in oorlog.

De vrede van Villafranca definitief geteekend.

Tusschen Frankrijk en Engeland zijn verwikkelingen ontstaan.

---

ouderlijke huis terug en zij overstelpten mij met opletttendheden en teederheid. Zou het niet ondankbaar zijn indien ik de herinnering aan de hartelijke zorgen, welke zij voor mijne jeugd hadden, kon vergeten?—

De twee broeders gaven hierop geen antwoord; plotseling hernam de oudste:

— Deze rijke burgers zijn dus bekend met onzen ten ondergang; zij hebben onze daling gezien, en zijn ons hun huichelachtig medelijden komen toonen!

— Zij hebben de onbeschaamdheid gehad om ons hunne diensten aantebieden! voegde Jan, met een verschrikkelijken vloek, er bij.

— Genade, mijne broeders! hernam Valérie op smekenden toon, beoordeel de voor ons en voor hun die het gedaan hebben, zoo vereerenswaardige poging, niet verkeerd: De Heer Robin heeft een kiesch gevoel en, wat zijn zoon betreft, zoo gij zijne uitmuntende opvoeding, zijne beminnelijke manieren, zijne verheven gevoelens kendet....

— Mijne zuster! viel Jan haar met onbeschoftheid in de rede, het komt mij voor dat gij dien winkelbediende meer verdedigt, als wel aan een meisje van uwen naam en stand past!—

Valerie wilde antwoorden, doch zij stotterde, en het snikken verdoofden hare stem.

— Aldus mijnheer! hernam Marc, zijt gij vijandig genoeg tegen u zelven, om de hulp van eenen bloedverwant te weigeren, wanneer het u niet meer dan een woord zou kosten om hoopen goud te verkrijgen?

— Liever dan dit woord uittespreken, riep Castillac met kracht van zijnen stoel opspringende, liet ik mij de tong uitrukken!

— En ik, schreeuwde Jan, met zijn vuist op de tafel slaande, ik laat mij liever in stukken hakken!

— Ik was zeker van zulk een uitslag, lispelde Valerie bedroefd; daarom sprak ik niet van die visite, welke zulke verschrikkelijke driften moest opwekken.

De stijfhoofdige Marc echter hield zich nog niet voor overwonnen.

— Mijne waarde heeren! begon hij, gij weet niet wat gij weigert. Gij kunt u met geene mogelijkheid eenig idée vormen van den rijkdom van dien mijnheer Robin. Een matroos van Viéux-Boucant, met wie ik er onlangs over sprak, verhaalde mij dat mijnheer Robin tien schepen, beladen met handelswaren, in zee had. Hij is de rijkste reeder van Bordeaux, ja, misschien wel van geheel Frankrijk.

— Zwijg, Marc! viel Hector hem met eene trotsche beweging in de rede; hoedanig ook de achting zij, welke ik voor een toegenegen dienaar koester, ik duld niet dat hij mij leert hoedanig de eer van mijn huis optehouden. Zwijg, zeg ik u! en dat niemand de vermetelheid hebbe om, voor mij, den naam van die lieden waarvan de herinnering alleen mij bitter maakt en kwelt, uittespreken. Ons eerste plan is het beste, en daarbij zullen wij ons dan ook bepalen; Jan en ik vertrekken, dit is besloten.

Ditmaal rigtte Marc de oogen ten hemel, en trok zich knorrig in zijn hoek terug.

— Welnu, mijne broeders! vroeg Valérie met beschroomdheid, dewijl gij volstrekt wilt vertrekken, wat hebt gij omtrent mij besloten?—

Hector en Jan beschouwden elkander met eene doodelijke verlegenheid.

— Indien wij te arm zijn, om mij in een klooster te plaatsen,-hernam zij, na hun te vergeefs den tijd te hebben gegeven om te antwoorden,-zal er voor mij niets anders overschieten dan in de woning onzer voorouders te blijven.— Gezeten aan den huisselijken haard, zal ik uwe terugkomst afwachten, en ik zal voor u, mijne broeders! bidden.

(*Wordt vervolgd.*)

Wij vernemen dat een paar dagen geleden de bliksem in het telegraafkantoor te Kedirie is ingeslagen, en een der twee aldaar geplaatste toestellen heeft vernield. De telegraphische gemeenschap zal daardoor echter weinig lijden wijl een spoedig herstel der schade mogelijk is.

— Wij willen een enkel woord zeggen over de bezwaren, die vele ouders maken, om hunne kinderen naar het gymnasium te zenden. Het heet, het gymnasium geeft mij geen waarborg, dat mijne kinderen, na volbragten leertijd, aan een der akademien in Nederland toegelaten worden.

Al wie voor tien jaren het denkbeeld geopperd had, om hier in Indie een gymnasium te hebben, zou voor de hemel weet wie gehouden zijn. In Indie een gymnasium! dat ware immers de eerste schrede op den weg der afscheiding van Nederland! In Indie een gymnasium! in Indie, in een land waar het onmogelijk is, de kinderen zoo goed te ontwikkelen als in Europa armzalig vooroordeel, dat nog bestaat! Nog zijn er, die ongeloovig de schouders ophalen, als ze den naam van gymnasium hooren noemen, overtuigd als ze zijn, dat het toch niet tot stand komen zal. Dat is de oud Indische behoudende partij, die alles van, niets door of in Indie wil. Die partij dient bestreden, ten onder gebragt te worden. Ook in deze zaak is haar invloed merkbaar. Thans, nu de koning zijn naam heeft geschonken aan de inrigting, die we weldra in werking hopen te zien, nu er groote, zeer groote sommen voor beschikbaar zijn gesteld, nu het leerplan dier inrigting alles omvat, wat men van een gymnasium vorderen kan, nu doet men dadelijk een greep in de toekomst, — en wil thans toezegging, waarvan eerst later sprake kan wezen. Wij voor ons twijfelen geen oogenblik, of de regering, die met zoo onbekrompen hand de instelling schonk, zal haren bloei verzekeren, door voor hare beste kweekelingen gunstige bepalingen daar te stellen. Een voorbeeld zal onze meening ophelderen. Toen in der tijd te Groningen de landhuishoudkundige school werd opgerigt, waren er geen praerogatieven aan verbonden; thans nu die inrigting zulke goede resultaten oplevert, komt de regering haar verder steunen en bepaalt, dat kweekelingen, die een zeer goed eindexamen aan de landhuishoudkundige school hebben afgelegd, op 's lands kosten, in Duitschland het boschwezen en de houtkultuur kunnen gaan bestudeeren, ten einde na afloop daarvan als ambtenaar bij het boschwezen in Ned. Indie geplaatst te worden, gelijk er te Rembang reeds eenige dier kweekelingen zijn.

Onzes bedunkens spreekt het van zelf, dat men geen gunsten toestaat aan een zaak, die nog niet bestaat. Is eenmaal het gymnasium in werking, dan komt het overige ook. Dat ouders en voogden zich door bovengenoemde bedenking niet laten weerhouden te verklaren, dat hunne kinderen en pupillen zullen deelnemen aan dat onderwijs. De regering heeft gedaan wat zij kon, 't overige hangt van het publiek af. Zou het welslagen door de schuld van het publiek geheel of gedeeltelijk mislukken, voorwaar dan zou het tegenwoordige geslacht een groote verantwoording op zich laden ten opzigte van het toekomende. (*J. B.*)

— Men leest in het 20ste deel van het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië op bl. 188 het volgende berigt van den heer Rost van Tonningen:

„De societeit alhier (*Buitenzorg*) is gisteren avond gedeeltelijk verlicht geweest met katjang olie, eenvoudig door kloppen met wat zwavelzuur en afwassching met water gezuiverd. Zij brandt alsdan zonder walm en geeft een perfekt goed licht; ook aan het paleis is zij beproefd en zeer medegevallen."

En op bl. 197 van denzelfden plant- en scheikundige:

„Deze week heb ik het genoegen gehad, achter het Landbouw„scheikundig laboratorium te Buitenzorg een 150-tal echte „Mokkakoffijboompjes over te planten, welke weldra nog door „een gelijk getal zullen worden gevolgd. Zoowel de ver„zameling te Mokka zelve als de aankweeking van het van „daar afkomstige zaad, heeft veel moeite gekost, doch is „deze zaak voor goed in orde, dank zij den ijver van mijnen „vroegeren chef Dr. Fromberg, wiens taak ik thans voor „als nog vervolgende ben. De verkregene Mokka-koffij werd „door de Faktorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij „op ƒ 56,— @ ƒ 58,— de pikol geschat.

— Op bl. 223 eene nota van den heer A. van Santen, te Priaman:

Middel tot wering van kalanders uit rijst.

„Hiertoe bezigt men den Lagoendi-struik (Vitex trifoliata) „welke in menigte aan de zeestranden gevonden wordt.

„Voor rijst, welke de europesche markt moet bezoeken en „eerst eene lange zeereis moet doen, alvorens zij in den „handel komt en dan daarna nog dikwijls lang blijft liggen, „eer zij geconsumeerd wordt, legt men eenige takjes op „den bodem, in het midden en boven in de balen met „rijst, en men kan verzekerd zijn dit graan gaaf te zullen „houden."

— Op goed gezag kunnen wij mededeelen, dat de heer Noordziek, assistent-resident van Patjitan (onlangs bevorderd tot inspekteur van finantiën), in zijn afdeeling vlak aan zee, eene rijke marmergroef ontdekt heeft. De steen is van uitmuntende hoedanigheid (veel beter dan die van het distrikt Wadjak, resid: Kedirie), en in groote hoeveelheid voorhanden. Men schat deze op minstens één millioen kubieke ellen. Door de nabijheid aan zee, is het vervoer betrekkelijk onkostbaar. Het is te hopen, dat de regering de exploitatie aan algemeene mededinging onderwerpe. (*B. H.*)

NEDERLAND.

— De Minister van Financien heeft ter algemeene kennis gebragt, naar aanleiding van art. 7 der wet van 26 April 1852 (*Stbl.* N°. 90), dat de navolgende kapitalen aanwezig zijn tot verzekering van de verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van ƒ 10,000,000, in muntbiljetten. Inschrijvingen op het grootboek van nationale schuld: 1°. op het 2½ pCts, grootboek een kapitaal van ƒ 18,788,000, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet van 50 ten honderd, uitmakende eene waarde van ƒ 9,394,000; 2°. op het 3 pCts. grootboek een kapitaal groot ƒ 1,010,800, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet van 60 ten honderd, uitmakende eene waarde van ƒ 606,180; totaal ƒ 10,000,180.

— Nopens de aankomst van Z. K. H. den Graaf van Vlaanderen, tweeden zoon van Z. M. den Koning der Belgen, op Nederlandsche grondgebied en verblijf van Z. K. H. te Rotterdam, zijn wij in staat de volgende bijzonderheden mede te deelen. Z. K. H. kwam met het kon. Belgisch vaartuig *Emeraude* voor Vlissingen aan en heeft den nacht ter reede van die stad doorgebragt. In den morgen te 5 ure is het vaartuig van daar vertrokken. Het kwam tegen den middag te Rotterdam aan en voerde de koninklijke Nederlandsche vlag in top, welke driemalen werd geheschen. Daarentegen liet de Ned. oorlogsstoomboot de *Cycloop* de Belgische vlag wapperen. Daar de baron Dujardin, Belgisch gezant bij het Ned. hof, sedert zes weken ernstig ongesteld is, was hij buiten staat zich uit 's Gravenhage derwaarts te begeven, om den Graaf te ontvangen, maar tot dat einde hadden zich daar vereenigd de Heer Pycke de Peteghem en de ridder de Kerautem, secretarissen der Belgische legatie. Bij de aankomst der schepen bevond zich op de kaden eene talrijke menigte, die blijken van deelneming en vreugde gaf. De schutterij der stad, met den kolonel-commandant aan het hoofd, was langs de kaden geschaard. De heeren secretarissen der Belgische legatie begaven zich aan boord van het vaartuig, om de bevelen van den Prins te vernemen. Z. K. H. gaf den wensch te kennen, de autoriteiten aan boord te ontvangen. Hierop maakte de heer burgemeester der stad, de commissaris des Konings in de prov. Zuid-Holl., de generaal-majoor Hilbrenninck, provinciaal commandant, de luit.-gen. Baron Omphal hunne opwachting bij den graaf en begroetten Z. K. H. bij zijne aankomst uit naam van de stad Rotterdam, de prov. Zuid-Holland en Z. M. den Koning, terwijl den Prins tevens werd voorgesteld Zr. Ms. adjudant, Jhr. Dumonceau, die den Prins gedurende zijn verblijf in Nederland als adjudant is toegevoegd. Toen de Prins den bodem verliet en aan wal stapte, deed het muziekkorps van de dienstdoende schutterij zich hooren en werd *la Brabançonne* uitgevoerd. Z. K. H. nam de schutterij in oogenschouw en liet zich bij den kolonel zeer gunstig uit over het goed voorkomen van deze burger-soldaten. Vervolgens nam de graaf plaats in een der open hofrijtuigen, die voor hem gereed stonden, waarmede hij zich naar het hotel van de jagt-club begaf. De heer burgemeester was hem vooruit gegaan en bood den Prins uit naam van de stad, een collation aan. Z. K. H. heeft bij die gelegenheid een feestdronk ingesteld op den bloei van de stad Rotterdam. Ten 2 ure werd er door Z. K. H. wederom in een open rijtuig gezeten, een togt door de stad gedaan, waarna de Graaf zich naar het station van den Rijnspoorweg begaf, van waar hij met een buitengewonen trein, naar Arnhem vertrok, om zijne opwachting bij Z. M. den Koning op het Loo te maken, waar Z. K. H. wordt verwacht. Zaturdag daaraanvolgende zou H. M. de Koninginweduwe den Prins op het lustlot Soestdijk ontvangen.

Zoo had er dus heden eene eenvoudige maar gewigtige gebeurtenis plaats. Een der leden van het Belgische koninklijke gezin betrad voor het eerst den Nederlandschen grond, waar hij met voorkomendheid werd ontvangen en verwelkomd. Die gebeurtenis zal ongetwijfeld haren weldadigen invloed uitoefenen op de vriendschappelijke betrekkingen van Vorsten en volken van twee landen vroeger zoo nauw aan elkander verbonden en eene geheel vormende, maar thans, hoezeer van elkander gescheiden, welligt sterker band uitmakende dan oudtijds, niet door verdragen, maar door vriendschap en door velerlei belangen.

DUITSCHLAND.

— Ten aanzien van een congres, dat te Brussel zal bijeenkomen, wordt gemeld, dat de leden van regerende vorstenhuizen, zooals de aartshertog Maximiliaan van wege Oostenrijk, daaraan zullen deelnemen. Spanje zou er aan deelnemen als de mogendheid, welke, volgens de verdragen, eventueel op den troon van Parma aanspraak heeft.

— De heer de Curnal, een der grootste eigenaars van steenkolenmijnen in Pruissen zegt in een statistiek werk omtrent het mijnwezen, dat de in 1857 verkregen steenkolen 125,000,000 ton bedroegen, eene massa die, wanneer zij ter hoogte van 6 voet was opgestapeld een vierkante geographische mijl zou bedekken. De landen die steenkolen opleveren, kan men berekenen op eene uitgestrektheid van 8000 vierkante mijlen en de gemiddelde diepte der koolbeddingen is ongeveer 31 voet. De massa steenkool zou een cubus vormen van tien mijlen. Wanneer zij deze ontzaggelijke massa vergelijken met de hoeveelheid die jaarlijks in consumptie wordt gebragt, dan kunnen wij veilig aannemen dat er genoeg aanwezig is om nog 26000 jaren te kunnen strekken. De berekening van 31 voet van de gemiddelde diepte, is welligt te laag gesteld, want de koolbeddingen van Luik zijn wel 55 voet diep, die van Staffordshire 151 en die van Ruhr 131 voet diep. De opbrengst der Pruissische mijnen bedroeg in 1857 een kapitaal van 37,5000,000 pd. st In Engeland heeft men berekend dat de Engelsche steenkolenmijnen van Groot-Britannie jaarlijks 63,000,000 ton opleveren. Om eenig denkbeeld te geven van de ontzaggelijke steenkolen consumptie in Engeland, merken wij hier op dat er te Manschester en omstreken eene stoomkracht van 1,200,000 paardenkracht voortdurend in beweging wordt gehouden waartoe dagelijks 30,000 ton steenkolen of 9,500,000 ton 's jaars vereischt worden. In de zoutziederijen alleen worden er 3000 ton dagelijks verbruikt of 950,000 per jaar en de gaz fabrieken verslinden ten minsten 10,000,000 ton 's jaars. In 1858 was de uitvoer van steenkolen uit Engeland gestegen tot 6,078,000 ton.

TURKIJE.

— De algemeene aandacht is gevestigd op de laatste berigten uit Konstantinopel, waarmede de volgende bijzonderheden omtrent de zamenzwering tegen den Sultan zijn bekend geworden: Deze zamenzwering had namelijk ten doel, niet alleen den Sultan, maar ook zijne geheele familie en de voornaamste leden van het ministerie door een moordaanslag uit den weg te ruimen, ten einde zijn broeder Abdul-Aziz op den troon te plaatsen. Onder de zamenzweerders bevond zich ook Hussan-Pacha, bevelhebber der vestingen aan de Zwarte Zee, die eenigen tijd geleden gewaarschuwd zijnde dat een zijner officieren met de zaak bekend was geworden, oogenblikkelijk besloot om het gevaar, hetwelk hij voor zich zelven daarin zag, van zich af te wereen, door het geheele plan der zamenzwering aan den minister van oorlog mede te deelen, met de verklaring, dat hij zelf als lid daaraan had deelgenomen, ten einde, in het belang van den Sultan, zooveel te beter achter het geheim te komen. De minister, aan wien hij tevens eene lijst der zaamgezworenen had ter hand gesteld, scheen evenwel kwaad vermoeden op te vatten; hij deed Hussan-Pacha, in weerwil van al zijne schoonklinkende woorden, terstond arresteren en nam ten spoedigste, in overleg met den minister van policie, de noodige maatregelen om zich van de schuldigen meester te maken. Dit alles gebeurde des Donderdags en reeds waren den daarop volgenden Zondag 1500 personen in verzekerde bewaring gesteld, onder welke men verschillende hoofd-officieren van de landmagt en zelfs voorname leden der geestelijkheid opmerkte. Uit het voorloopig verhoor is gebleken, dat het plan op ruime schaal was aangelegd en 23 dezer na zonsondergang moest ten uitvoer worden gebragt, terwijl alle noodige toebereidselen zoo nauwkeurig en voorzigtig waren berekend, dat het zonder die buitengewone omstandigheid volkomen zou gelukt zijn. Volgens eene daarbij gemaakte bepaling zouden de Christenen gespaard en de hotels der ambassades door gewapende manschappen beveiligd worden. Een gedeelte van de leden was belast met de uitvoering van deze maatregel, terwijl anderen met een bepaald aantal manschappen de paleizen van den Sultan, benevens die zijner familie en der ministers, zouden binnendringen, om alle daartoe aangewezen personen om het leven te brengen. De ministers, op wie de zamenzweerders het voornamelijk hadden gemunt, waren: Ali-pacha, Fuad-pacha, de minister van oorlog en de Kapudan pacha. Vervolgens zou Abdul-Aziz tot Sultan geproclameerd, en met de zamenstelling van een nieuw bestuur belast worden, waartoe hij de keuze zou hebben uit eene voordragt, welke hem door de zaamgezworenen zoude worden aangeboden. Het complot had voorts zijne vertakkingen tot in de verst afgelegene provincien des rijks. De voornaamste schuldigen zijn behalve de genoemde Hussan-pacha, Hussein-pacha, Djaffei, pacha (die zich in den Bosphorus, uit vrees voor straf, verdronken heeft) en de Mufti. De gearresteerden zijn naar Kouleli, in den Bosphorus, overgebragt, terwijl de Porte een eskader van twee linieschepen, drie fregatten en eenige adviesjagten heeft ontboden. Naar het algemeen gevoelen te Konstantinopel, stond het aanvaren van het keizerlijk vaartuig door de *Pelissier*, met het plan der zamenzwering in verband.

Als een bewijs hoe zeer de oud Turksche wetten nog van invloed zijn, werd daarbij tevens berigt, dat eene dochter des Sultans op 19 dezer was bevallen van een zoon, die, niettegenstaande het formeel Grootheerlijk verbod, onmiddellijk na de geboorte is omgebragt, op grond dat de genoemde Sultane de vrouw is van Mahomed-Pacha, en dat iedere zoon uit het huwelijk van een onderdaan met een lid der Grootheerlijke familie geboren, volgens de Turksche wet moet worden omgebragt.

AMERIKA.

— Als proeve van bijzonder *snel loopen*, leest men in een dagblad van *San Francisco* het volgende: *Jacob Kennovan* had op zich genomen om eene lengte van vier honderd mijlen in den tijd van honderd uren al loopende of wandelende af te leggen, en hij bragt deze moeijelijke zaak in bovengemelde stad ten uitvoer, in het tijdsverloop van acht en negentig uren en twintig minuten dus een uur en veertig minuten korter als hij bepaald had. Gedurende de tien laatste omloopen, werd hij opgehouden door het geraas en de kreten van toejuiching, die hij hoorde, maar daarna begon hij op nieuw te draven, en hij behaalde de overwinning. Bij het begin van den wedloop woog hij honderd zes en twintig pond, en na den afloop honderd twee en twintig en een half pond, zoo dat hij vier en een half pond verloren had. Gedurende den tijd dat hij het snelste liep, legde hij acht mijlen in een uur af, in het laatste uur slechts anderhalve mijl.

Een ander dagblad meldt, in tegenstelling, omtrent het laatste reisje met den luchtballon: wij legden den afstand van 1,150 mijlen af in negentien uren en vijftig minuten en toch was de ballon niet vermoeid. Het hoogste punt dat wij bereikten was twee mijlen. De heer *Wise* heeft een zeer goede verwachting van het welgelukken dezer onderneming, en hij stelt zich voor eene andere ontdekkingsreis te ondernemen, zoodra de ballon weder in orde is gebragt. Hij twijfelt er geenszins aan, dat men daarmede eene reis naar Europa zal kunnen maken in het vierde gedeelte van den tijd die men met de stoomboot noodig heeft.

— Dat men de banknoten drukte met gewone drukinkt en tevens met eene bonte kleur was nog niet toereikend om het misdadiglijk namaken dezer papieren op photographischen weg te beletten. Zoo als men weet, wederstaat de drukinkt, welke kool tot grondstof heeft, alle reagentia, terwijl de roode, blaauwe, groene en gele kleuren door scheikundige middelen gemakkelijk verdwijnen. Hiervan maakten de vervalschers gebruik, verwijderden de bonte kleuren, zonder de zwarte te benadeelen, en konden toen op den donkeren grond der banknoten met behulp der photographie gemakkelijk copien vormen, waarop dan later de verlangde bonte kleuren werden gedrukt. Dr. Sterry Hunt te Montreal heeft thans, ten einde de vervalsching op photographischen weg te beletten, eene kleurstof gevonden, welke even onoplosbaar is als de drukinkt en alle reagentia wederstaat. Het gecalcineerde, fraai groene chroom-oxyde is hiertoe dienstig. In Canada en in de Vereenigde Staten worden de schatkistbilletten en bijna alle papieren van waarde op deze wijze gedrukt. Eerst worden op het papier letters, teekens of figuren met de chroomkleur en op dezen grond de opgave der waarde, handteekeningen, enz. met gewone drukinkt gedrukt.

— De *Landb. Ct.* vermeldde onlangs, naar een dagblad uit het zuiden van Illinois, dat een agent van den fabrikant Mac Cormick, gedurende het vorige saisoen op eene enkele plaats 259 maaiwerktuigen had verkocht. Men berekent vrij algemeen, dat zoodanig werktuig met twee paarden bespannen, en onder medewerking van twee arbeiders en een kind, het werk verrigt van twaalf menschen.

Dit zoo zijnde bespaart men op deze wijze het werk van vijf man, en dus door de 250 werktuigen dat van 1250. In den staat Illinois zijn niet minder den 10.000 maaiwerktuigen bij den landbouw in gebruik, die volgens dezelfde berekening eene bezuiniging daarstellen van den handenarbeid 50.000 man. Aannemende, dat ieder werktuig 30 dagen werkt, en ieder man een dollar daags verdient, dan zal het verkregen voordeel 1½ millioen dollars (ƒ 3,750,000) bedragen; maar vermits het in verscheidene deelen van den Staat in den oogsttijd moeite kost om voor 3 dollars per dag arbeiders te bekomen, wordt daardoor het voordeel nog veel grooter. Een achtings waardig persoon schat de bezuiniging in de Vereenigde Staten door het gebruik der maaiwerktuigen op 300.000 man gelijkstaande met 20 millioen dollars (ƒ 50 millioen). En wilde men daar nog bijvoegen de verkregene voordeelen, door het gebruik van dorsch-werktuigen, zaai-werktuigen, harkmachines paardenhakken enz. dan zoude het cijfer de berekeningen van den stoutmoedigsten verre overtreffen. Dit is het resultaat der ondervinding van 8 of 10 jaren, door eenen krachtigen ondernemingsgeest ten nutte gemaakt.

VERANDERINGEN

IN DEN LOOP DEZER EEUW, OP DE OORLOGSCHEPEN IN *Engeland* TOEGEPAST, TEN OPZIGTE VAN VORM, AFMETINGEN, MIDDELEN VAN VOORTSTUWING, AANVAL EN VERDEDIGING.

Volgens de gister nacht te Batavia aangekomene mailtijdingen zijn tusschen Frankrijk en Engeland verwikkelingen ontstaan, een berigt waarin wij aanleiding vinden om onzen lezers het volgend overzigt aantebieden van de ontwikkeling van Engelands zeemagt, voor zooverre die betrekking heeft op den tegenwoordigen staat van de Engelsche vloot die, in elken oorlog die Engeland ooit onderneemt, het voornaamste steunpunt moet zijn waarop Engeland kan bouwen.

De kunst van scheepsbouw was gedurende de vorige eeuw, op het vaste land, zooveel vooruit boven die in Engeland, dat de vorm, afmetingen en bezeildheid van de meeste engelsche schepen verre bij die van alle andere natiën ten achteren stonden. De eenige wijze van verbetering bestond toen in het navolgen der vormen, van de in den oorlog genomen schepen, welke voor beter bekend stonden dan de onze en daar eene navolging nooit beter kan zijn dan het model, zoo was het verkrijgen van voortreffelijkheid niet mogelijk. Maar al het mogelijk voordeel werd nog niet eens uit dit gebrekkig stelsel getrokken, want telkens als eenig vreemd model werd nagemaakt, verminderde men steeds de afmetingen en daardoor de geschiktheid om zware batterijën en veel zeil te voeren, en de beste eigenschappen van het schip werden op die wijze opgeofferd. Het genie der engelsche admiraals was in de oorlogen der achttiende eeuw — tegen Frankrijk, Spanje, Nederland en Amerika — in eene gedurige worsteling met de groote kwaal van overladene schepen. Als een engelsch oorlogschip in handen van den vijand viel, dan werd dadelijk de wapening verminderd en zoodoende het schip verbeterd, zoo als dikwijls bij het heroveren van onze eigene schepen werd ontdekt. Dit kwaad, waarop geen acht werd geslagen, duurde voort tot aan het einde van Nelson's loopbaan en verminderde de uitgebreidheid van de overwinningen, waarmede hij de tegenwoordige eeuw opende. Gelukkig bestaat dat kwaad op dit oogenblik niet meer. De schepen van onze vloot hebben niet alleen opgehouden navolgingen te zijn, maar zijn zelfs de modellen geworden voor schepen der overige zeemogendheden.

Onze oorlogschepen, waren voor vijftig jaren veel minder groot dan schepen van vreemde mogendheden, die dezelfde batterij voerden. In den oorlog met de Vereenigde Staten in 1812, bleek die minderheid op eene noodlottige wijze. De groote fregatten, met welke de Amerikanen onze vloten op hunne kusten aanvielen, waren te magtig, om er met goeden uitslag weerstand aan te bieden. Hunne meerderheid bepaalde zich niet alleen tot de grootte; ook hunne wapening was veel zwaarder dan die van onze schepen van dezelfde soort. De engelsche schepen voerden eene menigte ligte carronades, die voor kanonnen gerekend werden, terwijl de Amerikaansche gewapend waren met lange kanonnen, waarvan zij somwijlen veel meer aan boord hadden, dan bij ons bekend was. Het gevolg hiervan was, dat de engelsche schepen het onderspit delfden, en dat onze scheepsbouwmeesters genoopt werden nieuwe schepen te ontwerpen, van ongemeene grootte, en verscheidene linieschepen te raseren, en vervolgens te wapenen als zware fregatten. Maar zelfs toen nog hield de oude gebrekkige routine stand, om de afmetingen onzer schepen kleiner te maken, dan die des vijands, zoodat aan de Amerikaansche kruisers eene onloochenbare meerderheid werd gelaten, zoowel in zeilvermogen als in wapening en bemanning.

Bij het einde der oorlogen tegen Amerika en Frankrijk, na den gelukkigen afloop van de expeditie tegen Algiers, bestond er gelegenheid, die verbeteringen toe te passen, welke de ondervinding als doelmatig had bewezen. Sir Robert Seppings, de inspecteur der scheepsbouw van de marine, verbeterde de boegen en de spiegels van de schepen. Hij voerde de sterke cirkel- of boogvormige boeg in, die nu nog in gebruik is, en die beïnhout en beplankt is, als het overige van het schip. Deze boeg paart aan het voordeel van sterkte, dat van jaagpoorten te kunnen hebben en nog vele andere, te veel om hier te noemen. Sir Robert beweerde de eerste uitvinder der ronde boegen te zijn, maar het bekende schip, de Royal Sovereign, onder Karel I gebouwd en met zoo veel vrucht door Cromwell gebruikt, had reeds, blijkens de oude teekeningen, een ronde boeg; dit neemt echter niets weg van de groote verdienste van Sepping's verbeteringen.

Sir Robert vestigde vervolgens zijne aandacht op de spiegels der schepen en beschouwde ook hier eene verandering noodzakelijk, ten einde de verdediging van het schip te verbeteren, de sterkte te vermeerderen en het in staat te stellen met meer voordeel gebruik te maken van de kanonnen in de spiegelpoorten. De tegenstanders van Sir Robert ontkenden de gebreken, welke hij geloofde te bestaan; zij beweerden dat de spiegels niet zwak waren, dat de verdediging daarvan geene verbetering behoefde, dat in onze vloot de spiegelpoorten in het geheel niet noodig waren, omdat wij steeds aanvielen en nimmer vlugtten en dat wij, door onze spiegels te verbeteren, alleen aan den vijand, die vlugtte, leerden hoe hij de zijne moest wapenen. Het is moeijelijk dergelijke beweringen aan te nemen; zij worden dan ook met glans wederlegd in een brief van Sir Robert Seppings, in 1822 aan den eersten lord van de admiraliteit, Melville, gezonden. Hij haalt daar daadzaken in aan, die door de meest gewaagde beweringen niet kunnen worden vernietigd. De ronde spiegels door Sir Robert ingevoerd, hadden echter een groot gebrek, hetwelk Sir Charles Napier aantoonde in zijn brief van 1828 aan de *Naval and Military Gazette*, geteekend „A post captain„. Hij zegt daarin: — „het roer is te veel blootgesteld en de zwakke buitenzijde van het schip zal weggeschoten worden als men veel met de kanonnen vuurt.„ De eerste van deze bedenkingen is volkomen juist, de laatste niet geheel te verwerpen. De ronde spiegel had bovendien een ander gebrek, hetwelk, gevoegd bij de blootstelling van het roer, aanleiding gaf om er van af te gaan en de voornaamste trekken er van in een gewijzigden vorm over te nemen. Dat ander gebrek was het zware en onbehagelijke aanzien, hetwelk niemand er aan kon ontkennen. De elliptische spiegel, die de ronde opvolgde, werd ingevoerd door Sir W. Symonds, verbeterd door Sir Baldwin Walker, den tegenwoordigen inspecteur der scheepsbouw en vereenigt nu sterkte met fraaiheid. Met de verbeterde boegen en spiegels werd ook beoogd, om de voorste en achterste kanonnen in de rigting van de kiel te kunnen gebruiken en met die twee stukken op eenigen afstand een kruisvuur te maken, zoodat het schip, bij het jagen en retireren, altijd in elke rigting minstens twee kanonnen zoude kunnen gebruiken. Men ondervond echter dikwijls groote moeijelijkheid om de jaagpoorten zoodanig te plaatsen, dat de trompen der stukken ver genoeg buiten boord kwamen, om beschadiging van het schip bij het vuren te voorkomen, want het is alles behalve gemakkelijk een schip stomp genoeg daarvoor te maken op het bovendek, en het te gelijkertijd scherp te houden op de waterlijn. Deze moeijelijkheid is nu sedert kort opgeheven door de aanneming van een pivot-kanon, geplaatst boven de vaste boeg van het schip. Dit kanon bestrijkt den geheelen omtrek van den boeg, is gewoonlijk van zwaar kaliber en grootte en daardoor zeer geschikt voor het jagen. De invoering daarvan mag eene groote verbetering genoemd worden. Het kanon op schuifaffuit met draaislede is gewoonlijk een lang kanon van 60 ℔, en is geplaatst op alle stoomlinieschepen en de meeste andere stoomschepen, zoowel fregatten en korvetten, als kanonneerbooten. Op verschillende soorten van schepen wordt een tweede pivot-kanon van gelijk kaliber op het achterschip geplaatst. Alle blokschepen zijn op die wijze ingerigt, zoomede alle schroefstoomkanonneerschepen, ten getale van zes en twintig. Het is echter zeer te betwijfelen of het pivot-kanon op de bak, wel voldoende opweegt tegen de jagers in de batterijën onzer schroef-linieschepen en of het raadzaam is deze weg te laten, zoo als wij in den laatsten tijd gedaan hebben. Het pivot-kanon staat open en bloot en kan in het gevecht ontredderd worden; het kan daarom onmogelijk voorzigtig zijn, het jagen op een groot schip alleen daarvan afhankelijk te maken en zich van de middelen te berooven, om een enkel schot vooruit te doen, als dat eene kanon beschadigd is. Het is waar dat door zich aan deze kans bloot te stellen, fijne lijnen aan het schip kunnen worden gegeven, maar dat voordeel weegt niet op tegen de nadeelen, welke het bereiken er van na zich sleept, zoo als te vreezen is, dat een zeeoorlog zal aan het licht brengen, als men dat nieuwe stelsel blijft volgen.

(*Wordt vervolgd.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
December.	7	Ned. Ind.	Little Tot	Katjoong	Probolingo.
„	—	Nederlandsche	L'Amitié	W. A. S. Valberg	Macasser.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
December.	6	Nederlandsche	de Stad Schiedam	T. A. Wulp	Tjilatjap via Sumanap.
„	—	„	Cito	J. C. F. Schutt	Macasser.
„	7	„	Architect th. herd. Wilhelmina Helena	H. A. Tholen	Palembang.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Deensche	Cecrops	Davidson	Bushire	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Helena Constantia	R. M. Donema	China	„ „ „ „
Pruissische	Delphin	Klein	Nederland	„ „ „ „
Nederlandsche	Macasser	Rip	Nederland	„ „ „ „
„	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbe Ruijs & Co.
Hamburgsche	Witch	Hultman	Boston	„ „ „ „ „
Amerikaansche	Wilhelmina Cox	Reisiger	Batavia	„ „ „ „ „
Deensche	Colloë	Schmidt	Amsterdam	„ „ „ „ „
Nederlandsche	Hermine Maria Elizabeth	Bonjer	Rotterdam	B. Kopersmit & Co.
Nederlandsche	Vier Gezusters	Bik	„	„ „ „ „
„	Tonia	C. F. Zeeman	„	„ „ „ „
„	Ellen	Wentholt	In reparatie	„ „ „ „
„	Dorothea Henriette	D. Smit	Holland	B. J. van Eek & Co.
„	Samuel Hendrikus	A. G. Bouten	Nederland	„ „ „ „ „ „
„	Grondwet	Kamminga	Nederland	E. Ten Brinck & Co.
„	Cornelia	de Vries	Loopende	„ „ „ „ „
„	Christina Helena	C. Tjebbes	Nederland	Schimmelpenninck & Co.
„	L'Espérance	van Entere	Macassar	Hill Broekman & Co.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia é;

OORLOGSCHEPEN
Suriname,
Groningen,
Princes Amelia;

DE SCHEPEN
Herschel,
Vier Gezusters,
Alfulck,
Christina Helena,
Fulkus So-oot,
Tonia,
Calöe,
Fathool Mobarak,
Delphin,
Cornelia;

DE STOOMSCHEPEN
Koningin der Nederlanden,
Palembang;

DE BARKEN
Fatal Ma-an,
Louisa Jacoba Johanna,
Naim Balgijer,
Meteor,
Ida,
Abbool Hassim,
Architect,
Helena Constantia,
Atidjatoor Rachman,
Witch,
Dorothea Henriette,
Cecrops,
Grondwet,
Acsa,
Ellen,
Hermina Maria Elizabeth,
Samuel Hendrikus,
Joedul Barie,
Fathol Madjiet,
Adenan,
Koorma,
Macasser,
Pictara,
Alhamadanie,
Volkus Sa-Ada,
Fathal Nassar,
Assad Dulla,
L' Amitié;

DE BRIKKEN
Risgil Hair,
Talsum,
Banda Balhair,
So-Ootdin,
L' Espérance;

DE SCHOENERS
Sarie Tengaroong,
Carolina,
Srie Cheribon,
Jupiter,
Bil Madjiet,
Poospa,
Hing Aan,
Ataief,
Virgo,
Bintang Tjaigoan,
Ardjoeno;

DE KOTTERS
Riengit,
Tedok,
Little Tot;

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 6den tot en met den 8sten December 1859.

AANVOER

Van Batavia per het Nederl. schip *Cornelia*, gezagv. G. DE VRIES agenten E. TEN BRINCK & Co.

5 vaten vleesch, Gezagvoerder.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Fathool Nassar*, gezagv. SAID ABDUL KADIER SEGAF agent Gezagvoerder.

30 kisten jap. was, 1 kist diverse kleinigheden, P. KERVEL & Co; 10 kistjes koopmanschappen, BECHADE; 5 suikerpannen, SCHIMMELPENNINCK & Co; 25 suiker pannen, FRASER EATON & Co; 1 wagen, MONTOFF; 65 collies koopmanschappen, MARTHERUS; 40 picols koriander-zaad, 50 kistjes cognac, 114 collies crepekruid, glaswerk en koopmanschappen, THOMAS & JOHAN; en eenige Gouvernements goederen.

UITVOER.

Naar Batavia via Samarang per het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, gezagv. A. GUIJOT.

1 kist regaal, 2 collies monster, FRASER EATON & Co; $6^{25}/_{100}$ picols koper, HILL BROEKMAN & Co; 48 picols koper, 1 kist kramerijen, 3 vaten vischkuit, diverse Arabieren.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Faid Alim*, gezagv. SAID AIJDSOOS ALHABASSIJ.

5 kisten blaauw katoen, N. H. M.; 6 kisten en balen manufacturen, Gezagvoerder.

Naar Nederland via Pasoeroean per het Ned. schip *Nederland en Oranje*, gezagv. P. C. ROSIER.

2000 picols koffij, 450 picols tin, $300^{964}/_{1000}$ picols noten, $200^{696}/_{1000}$ pic. foelie, 125 picols rotting, N. H. M.

Naar Nederland via Probolingo per het Ned. schip *Johanna Maria*, gezagv. L. J. WILHELMIE.

350 picols tin, 3000 picols koffij, 199 picols rotting, N. H. M.

Naar Tjilatjap via Sumanap per het Ned. schip *Stad Schiedam*. gez. T. A. WULP.

129 collies inhd. diverse provisien en dranken DE GRAAFF & Co.

Naar Macassar per het Hamb. schip *Cito*, gezagv. SCHUTT.

2400 picols steenkolen W. CORES DE VRIES; 100 kelders arak, B. VAN DER ZWAAN; 2 kisten lepels, 145 vaatjes spijkers, 56 collies koopmanschappen, 2 kisten galons, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 3 kisten katoenen goederen, ADAM & Co; 1 kist roode wijn, 1 kist portwijn en 2 collies eetlepels, GEBR. VAN DELDEN; en kleinigheden.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ $15^{1}/_{2}$.
KOFFIJ. Nominaal.
RIJST (CARGA) ℘ koijang ƒ 145 @ ƒ 155.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 165 @ ƒ 180.—
KOEHUIDEN ℘ picol.
ARAK ℘ legger. ƒ 45.—
OLIE (KLAPPER). „ 27.—
OLIE (KATJANG.) „ 21.—
KADJANG MATTEN. ƒ 10.—
ROTTING ƒ $8^{1}/_{2}$ @ ƒ 9.—
WISSELKOERS $102^{1}/_{2}$ @ 103%.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel, hetwelk van geene onderteekening is voorzien, stelt de Redactie zich verantwoordelijk zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.